

De Heer A. GOFFART
Gemachtigd Ambtenaar
Directeur Stedenbouw - B.R.O.H.
Ministerie van het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest
CCN-Vooruitgangstraat 80-bus 1
1035 Brussel

U/ref. : 04/PFU/183725 (DS)
CB/2043-0065/03/2007-302PR (DML)
O/ref. : GM/BXL2.162/s.430
Bijlage : 4 dossiers

Brussel,

Mijnheer de Directeur,

Betreft : BRUSSEL. Grote Markt 16-18. Herinrichting van de drie panden en restauratie van het buitenschrijnwerk. Eensluitend advies.
Dossier behandeld door S. De Bruycker (D.S.) en Ch. Brunko (D.M.L.)

In antwoord op uw brief van 7 december 2007, ontvangen op 14 december, en na ontvangst van de bijkomende informatie gevraagd aan de ontwerper op 21/12/07, hebben wij de eer u te melden dat onze Commissie tijdens haar vergadering van 5 maart 2008 over hoger vermelde werken een **gunstig eensluitend advies onder voorbehoud** heeft uitgebracht.

De aanvraag betreft de restauratie van het buitenschrijnwerk en de herinrichting van drie panden op de Grote Markt, nrs. 16, 17 en 18, die deel uitmaken van de “Hertogen van Brabant” en gedeeltelijk beschermd zijn. Tijdens haar plenaire zitting van 19 december jl. stelde de KCML vast dat bepaalde ingrepen onvoldoende gedocumenteerd waren in de aanvraag en bepaalde vragen opriepen waardoor de Commissie zich in eerste instantie niet definitief over de aanvraag kon uitspreken.. Ze besloot dan ook bijkomende informatie te vragen aan de ontwerper over een aantal punten. Die informatie werd op 25/02/07 overgemaakt aan de KCML en tijdens haar zitting van 5 maart jl. onderzocht. Op de meeste punten werd een afdoend antwoord gegeven, meer bepaald wat betreft:

- de samenstelling van het dossier: de doorsneden van de bestaande toestand, alsmede het bestek werden overgemaakt;
- de behandeling van het buitenschrijnwerk : een proefuitvoering toonde aan dat **het decaperen en opnieuw vernissen van de ramen mogelijk is. Die optie wordt nu weerhouden en is in het bestek geïntegreerd. De Commissie onderschrijft ze volkomen**, aangezien ze overeenstemt met de restauratieopties die reeds voor andere huizen op de Grote Markt werden genomen. Ze hoopt hiermee ook te bewerkstelligen dat in de nabije toekomst het buitenschrijnwerk van de overige gevels van de “Hertogen van Brabant” eveneens hun oorspronkelijke uitzicht zullen terugvinden.
- **de uitdieping van de kelder** : omwille van een foutieve niveauvermelding op de plannen veronderstelde de KCML dat het hier mogelijk om een ingrijpende interventie ging. De rechtzetting van de gegevens laat echter toe te begrijpen dat het hier om een minimale ingreep gaat (lokale, beperkte uitdieping) die geen stabiliteitsrisico's inhoudt. **De Commissie formuleert hier geen bezwaar tegen.**
- **De verlaging van het vloerniveau van de derde verdieping van de nrs. 17-18:** uit de bijkomende informatie blijkt het hier om een niet-structurele ingreep te gaan (verwijderen

van een verhoogde vloer in lichte materialen) die geen gevaar meebrengt voor de beschermde elementen. **De Commissie aanvaardt dan ook deze ingreep.**

- **de verrière aan de achtergevel van het nr. 16** : uit de bijkomende informatie blijkt dat de renovatie van dit element geen rechtstreekse ingreep op de beschermde achtergevel vergt (de bestaande aansluiting tussen achtergevel en verrière blijft behouden). **De Commissie formuleert geen verder bezwaar over dit aspect.**

Anderzijds, kan de KCML, op basis van de bijkomende informatie (stabiliteitsplannen en – bestek), de voorgestelde oplossing voor de verwijdering van de twee betonnen kolommen achteraan in het nr. 18 voor de inrichting van een auditorium niet aanvaarden. Ze brengt een ongunstig advies uit over dit punt. Het voorstel bestaat erin de kolommen te vervangen door een balkenrooster om de bovenliggende zijgevel op te vangen. Langs de kant van het nr. 17 worden deze betonnen balken deels opgevangen door de muur van de oude bankkluis en deels door een buitenmuur. De samenstelling van die muren is niet gedocumenteerd in het dossier. Aan de kant van het nr. 18 worden de betonnen balken opgevangen door een nieuwe betonnen wand die naast de bestaande scheimuur wordt gegoten en doorloopt tot de fundering in metselwerk. Die fundering zou op haar beurt worden verstevigd met micropalen. Vooral dit laatste punt van de interventie kan niet worden toegestaan. Door plaatselijk micropalen toe te voegen in een oude constructie zou men immers lokaal een stijf geheel creëren, waardoor, bij latere zettingen, een belangrijk risico ontstaat op scheurvorming in de muren rondom de verstijfde zone. **De Commissie vraagt dit punt dan ook opnieuw te bestuderen en een gewijzigde, minder risicovolle oplossing ter goedkeuring voor te leggen.** Hierbij kan gestreefd worden de lasten opnieuw af te leiden naar de funderingen van de kolommen, zodat de grondbelasting niet wordt gewijzigd, of naar een volledige dissociatie tussen de achterbouw en de voorbouw en beschermde delen. Indien geen bevredigend alternatief gevonden wordt voor dit probleem, dan wordt de bestaande situatie beter behouden en in de inrichting van het nieuwe auditorium geïntegreerd.

Met de meeste hoogachting,

G. MEYFROOTS
Adjunct-secretaris

J. DEGRYSE
Voorzitter

kopie : B.R.O.H. - D.M.L. (Ch. Brunko, S. Valcke), Stad Brussel (Cel Historisch Erfgoed)